

Verksamhetsberättelse
-
Hammarö församling

2018

1	INLEDNING	4
2	GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTEN	5
2.1	KYRKANS UPPGIFT	5
2.2	GUDSTJÄNST OCH KYRKLIGA HANDLINGAR – DOP, KONFIRMATION, VIGSEL OCH BEGRAVNING	5
2.3	UNDERVISNING	8
2.3.1	SKOLKYRKA	8
2.3.2	BARNVERKSAMHET	9
2.3.3	FAMILJECENTRALEN	9
2.3.4	SVENSKA KYRKANS UNGA	10
2.3.5	KONFIRMATION	10
2.3.6	UNGA LEDARE	10
2.3.7	MUSIK OCH KÖRER	10
2.3.8	TEXTLÄSNINGSGRUPP	11
2.4	DIAKONAL VERKSAMHET	11
2.4.1	ARBETSKRETSEN	11
2.4.2	FRIVILLIGGRUPPEN	12
2.4.3	KRINGLORNA	12
2.4.4	GUNNARSKÄRSGÅRDEN OCH BJÖRKHAGSGÅRDEN	12
2.4.5	TISDAGSFRUKOST OCH TORSDAX	12
2.4.6	CLEVETRÄFFEN/TRIVSELTRÄFFEN	13
2.4.7	TRIVSELTRÄFFAR	13
2.4.8	SORGEGRUPP	13
2.4.9	BESÖKSGRUPP	13
2.4.10	NÄTVERK	13
2.5	MISSION	13
2.6	EKUMENISKT ARBETE	14
3	ÖVRIG KYRKLIG VERKSAMHET	14
3.1	SKAPANDE VERKSAMHET	14
3.2	PILGRIMSLIEDEN	15
3.3	ÖVRIG MUSIKVERKSAMHET	15
3.4	KYRKANS SOMMARCAFÉ PÅ HAMMARS GÅRD	15
3.5	MILJÖARBETET 2018	15
3.6	KYRKA FÖR FAIRTRADE	15
3.7	STUDIECIRKLAR OCH FÖRELÄSNINGAR	16
4	KRISBEREDSKAP	16
4.1	POSOM – PSYKISKT OCH SOCIALT OMHÄNDERTAGANDE	16
5	STYRNING OCH LEDNING	16

5.1	STYRNINGSFUNKTIONEN – FÖRTROENDEORGANISATIONEN	16
5.2	LEDNINGSFUNKTIONEN	16
6	<u>STÖDJANDE VERKSAMHET</u>	<u>16</u>
6.1	FÖRSAMLINGSEXPEDITION/KANSLI	17
6.2	INFORMATION	17
6.3	VAKTMÄSTERI	17
6.3.1	FASTIGHETER	17
7	<u>BEGRAVNINGSVERKSAMHET</u>	<u>18</u>
7.1	KYRKOGRÅRDEN	18
8	<u>SLUTORD</u>	<u>19</u>

1 Inledning

Som kyrka och församling verkar vi för både den lokala och den globala gemenskapen. Som döpta är vi ett i Kristus och fysiska avstånd har egentligen inte så stor betydelse. Vi finns på samma jord och vi får dela varandras smärta och glädje när vi möts eller på annat sätt tar del av varandras livsberättelser.

Under 2018 fick Hammarö församling besök av kristna medvandrare, gäster från andra delar av vår jord. Det var väldigt lärorikt och fint. Under drygt 5 veckor i mars och april gästades vi av Tobias från Brasilien. Tobias deltog i projektet ”Ung i den världsvida kyrkan” som syftar till goda relationer och ökad kunskap människor och länder emellan. Tobias bodde hemma hos engagerade församlingsbor och kyrkoarbetare och han deltog i vardagslivet. Han firade påsk på Sandvikengården i Edane tillsammans med andra ungdomar från vår församling och hela Karlstads stift. Han berättade om sitt land och sina traditioner för både unga och äldre i både skolor och i gudstjänster. I maj kom Peter från Indien. Peter är präst, och utbildare av präster i Indien, och han ville auskultera och praktisera som präst i Sverige. Peter bodde i en stuga nära Vänern och fick njuta början av den svenska sommaren. Det var kallt när han anlände och sedan mycket varmt när det var dags för hemresa. Peter predikade i både Skoghalls och Hammarö kyrka och han deltog i de flesta vardagsverksamheter som församlingen bedriver. Det var spännande att höra om livet i Indien och lära mer om både likheter och skillnader i människors levnadsförhållanden.

Mötet med församlingens långväga gäster gav perspektiv på hur vi lever våra vardagsliv här hemma. Det är bra att få rikta blicken utåt.

Regina Piscator, kyrkoherde

2 Grundläggande uppgiften

2.1 Kyrkans uppgift

Utifrån det som är kyrkans uppgift formas verksamheten efter de behov och styrkor som finns i församlingen. Öppenheten och dialogen med människor med Jesus som förbild är grunden. Mötet, var man än befinner sig i livet, är det som Svenska kyrkan vill ta vara på.

Församlingens uppgifter

Enligt 2 kapitlet 1 § i Kyrkoordningen är församlingens grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning, utöva diakoni och mission. Församlingen ansvarar för den kyrkliga verksamheten för alla som vistas i församlingen. Det finns särskilda bestämmelser om skyldigheten att tillhandahålla dop, konfirmation, vigsel och begravningsgudstjänst. Föreskrifter om församlingens ansvar för begravningsverksamheten finns i begravningslagen (1990:1144).

2.2 Gudstjänst och kyrkliga handlingar – Dop, konfirmation, vigsel och begravning

Gudstjänsten är församlingens nav, kyrkolivets centrum, där människor i olika åldrar och i olika livssituation kan hämta kraft och få möjlighet till fördjupning. Gudstjänsten vill inge hopp. Känslan av traditionen kan vi se i gudstjänstens olika delar, höra i musiken och se i kyrkorummets utsmyckningar. De som firar gemenskapens gudstjänst sänds ut i vardagen för att förmedla kärleksbudskapet till andra.

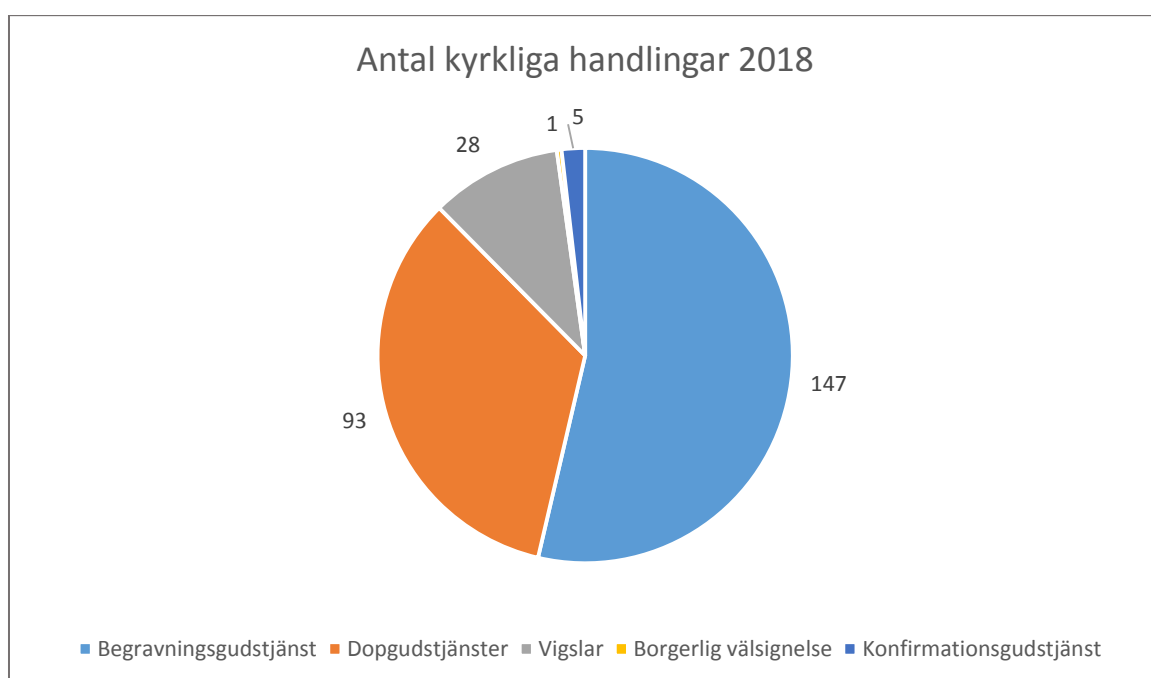
Huvudgudstjänst firas varje söndag och kyrklig helgdag. Under terminstid firas även en kvällsgudstjänst de flesta söndagar i Skoghalls kyrka. Under terminerna 2018 har det således firats två gudstjänster varje söndag. På söndag förmiddag har det ofta firats högmässa, det vill säga en traditionell gudstjänst med nattvard, i Hammarö kyrka. Gudstjänst utan nattvard har också kontinuerligt firats som huvudgudstjänst. Regelbundet har någon av församlingens körer eller en solist/musiker medverkat. Vid flera tillfällen under terminstid har det varit gudstjänst för små och stora. Vid dessa familjegudstjänster har föräldrar och bebisar från babyrytmiken medverkat. På Kristi Himmelfärd var gudstjänsten som brukligt ute på Hammars udde, med Wermlandssextetten och en kör. Några gånger per termin har Hammarö församling firat ekumenisk gudstjänst tillsammans med Equmeniakyrkan (Lövnäskyrkan). Dessa gudstjänster har omväxlande firats i Hammarö kyrka, Skoghalls kyrka och i Lövnäskyrkan/Equemenia. Under Kulturbygdens dag i juni firades en friluftsgudstjänst på klipporna vid Skärgårdsmuseet och på Johannes döparens dag firades traditionsenligt en gudstjänst i Svenshults bygdegård.

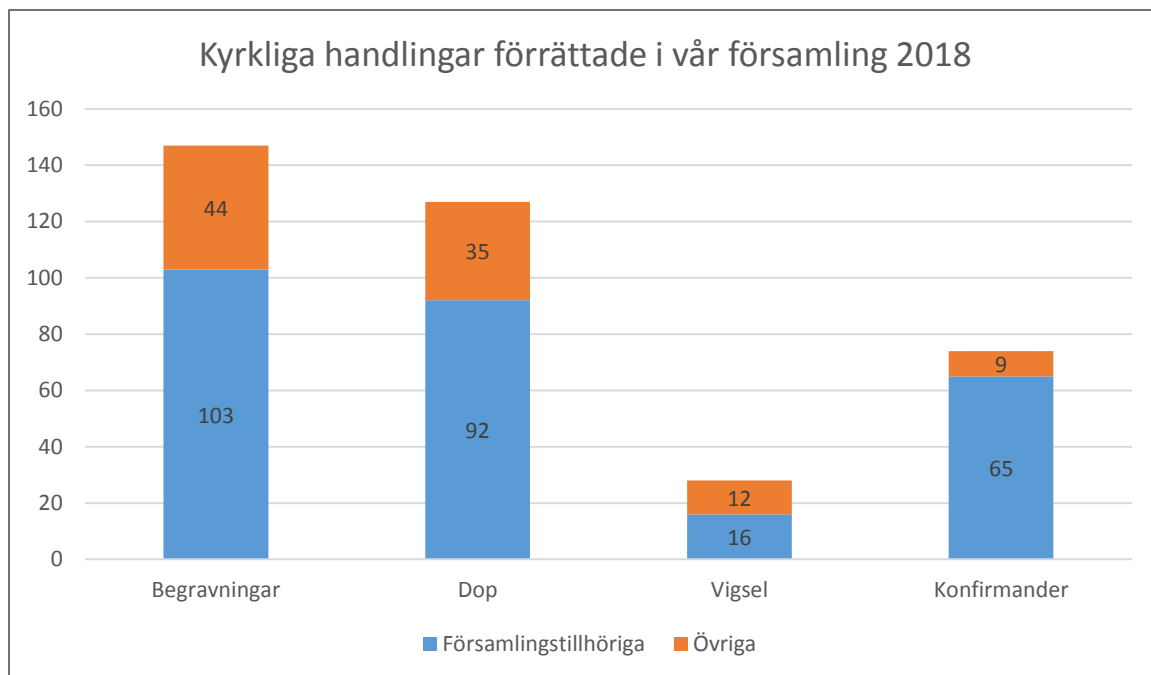
I Skoghall har en satsning skett inom musik- och temagudstjänster. Några exempel på gudstjänster är: sommarkonsert, ”Se på din värld” (musikgudstjänst), vernissage med konsert och diktläsning, musikal ”Pappa Panovs stora dag” samt en adventskonsert ”Här kommer nu ett glädjebud”.

Under 2018 firades gudstjänster på finska vid 8 tillfällen, 4 på våren och 4 på hösten. Gudstjänsterna firades i Skoghalls kyrka vid 7 tillfällen och i Hammarö kyrka vid 1 tillfälle. Efter gudstjänsterna bjöds kyrkkaffe och fortsatt gemenskap. Finsktalande präst har rest till Hammarö och arbetat med ersättning från främjandebidrag (stiftet). Församlingens kantorer och vaktmästare har tjänstgjort i de finskspråkiga gudstjänsterna.

I Hammarö församling, specifikt i Hammarö kyrka, äger många kyrkliga handlingar rum. Så gott som varje vecka under året är det dop och begravning, och under vår- och

sommarhalvåret också konfirmation och vigsel. Under 2018 döptes 133 församlingsbor. I församlingen förrättades 127 dop och av dessa var 92 församlingstillhöriga. 35 av de som döptes i Hammarö församling var bosatta på annan ort. Det totala antalet dopgudstjänster i församlingen var 93. 41 personer av de totalt 133 döpta församlingsborna 2018 döptes i annan församling. 37 kyrkotillhöriga par vigdes under 2018. 20 av paren valde att vigas på annan ort, exempelvis i utlandskyrkan. På hemmaplan vigdes 28 par, varav 16 församlingstillhöriga par. 1 borgerligt ingånget äktenskap välsignades (och räknas också in i de totalt 37 paren). 5 konfirmationsgudstjänster firades. Totalt 74 ungdomar konfirmerades, varav 65 församlingstillhöriga i våra egna konfirmationsgudstjänster och 9 konfirmerades i annan församling. Under 2018 förrättades begravningsgudstjänst för 130 församlingsbor. I vår egen församling förrättades 147 begravningsgudstjänster där 103 var för avlidna församlingstillhöriga. För 27 av församlingens avlidna kyrkotillhöriga skedde begravningsgudstjänsten i annan församling. 44 av de begravningsgudstjänster som hölls i församlingen var för personer tillhöriga annan församling.

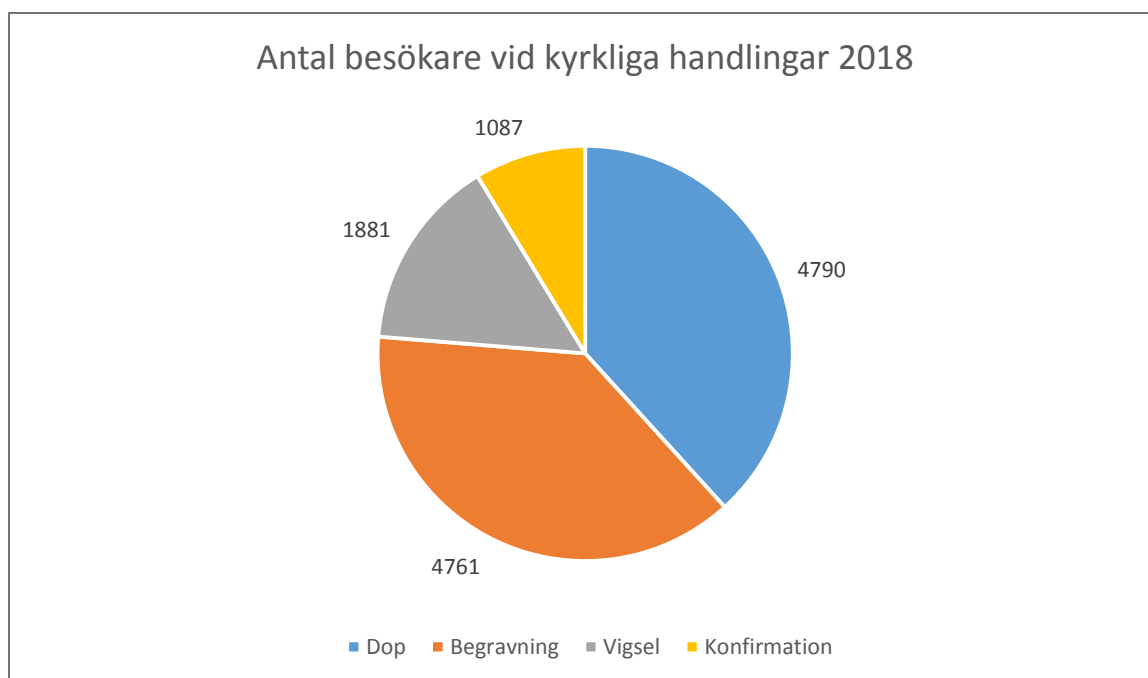

I dopgudstjänsterna deltog totalt 4.790 personer, d.v.s. i genomsnitt 52 personer per gudstjänst. Vid vigselgudstjänsterna deltog totalt 1.881 besökare, d.v.s. i genomsnitt 67 personer per gudstjänst och vid välsignelsen var det totalt 8 besökare. I konfirmationsgudstjänsterna deltog totalt 1.087, d.v.s. i genomsnitt 217 personer per gudstjänst. I begravningsgudstjänsterna deltog totalt 4.761 personer, d.v.s. i genomsnitt 32 personer.

Under årets 128 offentliga gudstjänster deltog 8.338 personer, d.v.s. i genomsnitt 65 personer per gudstjänst. I övriga 42 gudstjänster (ej offentliga, exempelvis på ålderdomshem/sjukhem) deltog totalt 462 personer, d.v.s. i genomsnitt 32 personer gudstjänst.

Totalt deltog 12.519 personer i de kyrkliga handlingar som ägde rum under 2018. Ett antal urnsättningar med andakt ägde också rum.

En strävan är att utveckla gudstjänsterna genom mer delaktighet. En del av utvecklingsarbetet är en gudstjänstgrupp/samtalsgrupp där deltagarna läser och samtalar kring kommande gudstjänsts predikotext(er). Detta för att stärka kunskap och tro hos de enskilda deltagarna. En ytterligare strävan är att erbjuda ett heligt rum med låga trösklar som är öppet för alla.

2.3 Undervisning

Till undervisning räknas församlingens olika verksamheter som riktar sig till barn, unga och vuxna. Församlingens konfirmandverksamhet återfinns här liksom alla barn- och ungdomsgrupper samt vuxenverksamhet, bl. a i form av körer och samtalsgrupper. Barnen har en självklar och viktig plats i kyrkan och i vårt samhälle, och Hammarö församling vill vara en naturlig del av barnens och ungdomarnas liv. Genom barnverksamheterna och konfirmand/ungdom vill församlingen ge en introduktion till den kristna gemenskapen. Församlingen vill finnas som en resurs i arbetet med barn i förskola och skola, samt fånga upp de vuxna som är föräldralediga. Ett mål är att så många barn och ungdomar som möjligt ska få möjlighet att besöka kyrkorna under skoltid eller fritid.

2.3.1 Skolkyrka

Skolkyrkoarbetet har bestått av en rad olika delar under 2018. Förskolorna och skolorna har besökt församlingens kyrkor i olika sammanhang, både för att få uppleva kyrkan som en historisk byggnad men också för att fira gudstjänster. Några förskoleklasser har varit och sett på ett påskspel medan de äldre barnen varit på adventssamlingar, luciafirande och skolavslutningar inför jul- respektive sommarlov.

Skolor och förskolor inom Hammarö kommun har tillgång till präst som en del av skolans stödgruppsarbete. Arbetet består dels i att dela med sig av kunskaper och erfarenheter i mötet med barn i kris, men också att aktivt gå in och arbeta när en kris uppstår. Under 2018 har arbetet med en ny krisplan för skolorna varit prioriterat. Arbetet ska fortsätta under 2019 och görs av stödgruppen på Hammarlundens F-6. Under 2018 har det skett flera akuta insatser, där skolpräst varit med på stödgruppsmöten och gjort hembesök.

2.3.2 Barnverksamhet

Barnverksamheten i Hammarö församling har främst varit förlagd till församlingshemmet Arken med veckovisa grupper som sträcker sig över terminerna. Grupperna har varit:

- *Babyrytmik 1* (0-6 mån med förälder, 4 grupper under 2018, totalt ca 120 deltagare)
- *Babyrytmik 2* (fortsättning, 4 grupper under 2018, totalt ca 120 deltagare)
- *Babymåleri* (skapande verksamhet för baby och förälder, 4 tillfällen under 2018, totalt ca 100 deltagare)
- *Öppen förskola* (barn i förskoleåldern, 2 dagar per vecka, varierande antal besökare, ca 70st/vecka)

För de lite äldre barnen erbjöds samvaro, gemenskap och olika aktiviteter i:

- *"Minikyrkis"* (5-6 år, olika antal besökare, ca 7 barn/vecka)
- *"Kyrkis"* (7-9 år, varierande antal besökare, ca.12 barn/vecka)
- *After school* (10-12 år, varierande antal besökare, ca 13 besökare/vecka)
- *Tjejgrupp* (12-13 år, varierande antal besökare, ca 15 barn/vecka under våren)

Övrig barnverksamhet

- *Dopfest* anordnades i Hammarö kyrka i februari och oktober. I gudstjänsten med efterföljande tårtkalas samarbetade präst, kantor, pedagoger och vaktmästare.
- Babyrytmiken medverkade i *Gudstjänst för små och stora* under hösten. I november ägde den första *Babykonserten* rum i Skoghalls kyrka. Barn upp till 1 års ålder bjöds tillsammans med förälder in till konsert med upplevelsevandring, doppsalmer och sånger. Till konserten kom ca 50 bebisar och ca 60 vuxna. På advent hölls *luciafirande* med babyrytmiken på äldreboendet Gunnarskärsgården.
- Under påsktiden bjöd barnverksamheten in till *påskspel* för 6-åringar med föreställningar i Skoghalls kyrka.
- *Biblar* delades ut till församlingens 6-åringar.
- I maj anordnades en *familjefest* vid Hammarö kyrka och Hammars gård.
- Projektet *"Det Stora barnkalaset"*, som sker i samarbete med Hammarö kommun, är också en del av det diakonala barn- och familjearbetet. Hammarö församling deltar genom personal, frivilliga medarbetare och aktiviteter.
- Andra veckan på sommarlovet erbjöd barnverksamheten ett *dagkollo* under 4 dagar för mellanstadiebarn. I dagkollot deltog totalt 30 barn.
- Under 2 veckor anordnades *sommarkyrka* för första gången. 2 pedagoger, diakon och assistent anordnade aktiviteter för barn och familj samt för äldre församlingsbor. Exempel på aktiviteter var öppen förskola i Skoghallsparken, pilgrimsvandring för barn, gemensamt pyssel för barn och äldre på Lillängshamnens trygghetsboende och allsång på Björkhagsgården.

2.3.3 Familjecentralen

På Mörmo gård bedriver Hammarö kommun, Region Värmland och Hammarö församling tillsammans Familjecentralen. Där ryms barnavårdscentral, barnmorskemottagning, öppen förskola, ungdomsmottagning och fritidsgård. I huset finns även skolpsykolog och kurator från socialtjänsten. Från församlingen finns en pedagog på familjecentralen som jobbar i den öppna förskolan två dagar i veckan och utöver det finns en babyrytmikgrupp. I styrgruppen finns en präst tillsammans med chefen för individ- och familjeomsorgen, en förskolechef, en enhetschef för barnmorskemottagningen och barnavårdscentralen samt samordnaren för huset.

Under 2018 har arbetet kring hur kommunen växer och att vi blir fler och fler Hammaröbor fortsatt.

2.3.4 Svenska Kyrkans Unga

I församlingen finns det sedan många år en ungdomsverksamhet, Svenska Kyrkans Unga (SKU). Detta är en organisation som finns både på riks- och stiftnivå med arrangemang som vänder sig till barn och unga i åldrarna 0-30. För att vara med i ungdomsverksamheten finns inget medlemskrav.

Under våren har ett 10-tal ungdomar träffats en gång i veckan, måndagar kl.19:00-21:00. Under hösten avtog deltagandet då majoriteten av våra deltagande ungdomar känt stress och press från skolan. Aktiviteter som ungdomarna deltagit i på träffarna är brädspel, bakning, målning, pyssel, film samt matlagning.

Påsk firades traditionsenligt på Sandvikengården, med SKU:s Påskläger. 8 ungdomar från SKU Hammarö deltog i lägret.

2.3.5 Konfirmation

Under 2018 konfirmerades 74 ungdomar av sammanlagt 160 tillhöriga. Detta motsvarar 46% av de kyrkotillhöriga ungdomarna. Ungdomar bjuds in till konfirmationsläsning via brev och erbjuds vecko- eller sommargrupp som alternativ. Under läsåret har konfirmanderna, förutom traditionella träffar, varit på konfirmandläger till Flämslättis stiftsgård, Stockholm samt äventyrat på Dalslandsaktiviteter.

2.3.6 Unga ledare

I konfirmandgrupperna deltar faddrar/unga ledare, vilka är före detta konfirmander. De unga ledarna fungerar som en viktig länk mellan vuxna och konfirmander i gruppen. Under 2018 var de unga ledarna totalt 19 stycken. De unga ledarna erbjuds en utbildningskurs som sker tillsammans med Karlstad Stift och SKU på distriktsnivå. Utbildningen startar i den egna församlingen. Ungdomarna diskuterar ämnen såsom exempelvis andakt, ”jag som ledare” och lekmetodik på hemmaplan för att sedan avsluta med en gemensam utbildningshelg alternativt en studieresa beroende på vilket steg man går i kursen. Under utbildningen träffas ungdomar från flera olika församlingar i Karlstads stift tillsammans med sina församlingsledare. Under 2018 deltog församlingens unga ledare i utbildningskursen.

2.3.7 Musik och körer

Kyrkomusikernas uppgift i Hammarö församling består i orgel- och pianospel vid förrättningar så som dop, vigslar och begravning, vid gudstjänster och mässor samt vid andakter i samband med församlingens verksamhet i kyrkor, på äldreboenden och vårdinrättningar. Kyrkomusiker deltar även i delar av konfirmandundervisningen. Inför de kyrkliga handlingarna förekommer ofta övning tillsammans med solist och även träff med brudpar inför kommande vigsel. I kyrkomusikernas uppdrag ingår att leda körer och framträda med körer. Körverksamheten har regelbundna övningar och framträdanden. Vidare ingår i kyrkomusikernas uppgifter att ansvara för instrument (orgel, piano mm) och notförråd.

I Hammarö församling har det under 2018 sjungits i följande vuxenkörer: Skoghalls kyrkokör, Nova Cantica, Viva Voce, Hammarö kyrkokör (vårterminen) och Hammarö Manskör (höstterminen) samt Må Bra-kören. Vuxenkörerna har under 2018 tillsammans haft ca 75 medlemmar/deltagare. Skoghalls kyrkokör, Nova Cantica och Viva Voce har sjungit i

gudstjänster/kyrklig verksamhet c:a 10 ggr/kör under året. Må Bra kören och Hammarö Manskör har gjort några framträdanden per kör.

- *Viva Voce*: damkör med ca 17 deltagare.
- *MåBra-kören*: en kör för daglediga med ca 12-15 deltagare.
- *Nova Cantica*: kör med ca 15 deltagare som sjunger allt från gospel till svenska visor.
- *Skoghalls kyrkokör*: 4-stämmig blandad kör med ca 20 deltagare.
- *Musikalgrupp*: Barnkör för årskurs 1-3.
- *Hammarö kyrkokör*: verksam med ett fåtal sångare under vårterminen.
- *Hammarö manskör*: startade under höstterminen som ett komplement till övriga körer med ca 8 deltagare.

Vid en gemensam adventskonsert framfördes bl.a ”Här kommer nu ett änglabud”, en kantat för kör, solister och orkester. Medverkade gjorde Skoghalls kyrkokör, Nova Cantica, Viva Voce, solister, kammarorkester, samt körledarna Maria Carlson och Anna Karin Högberg.

2.3.8 Textläsningsgrupp

Hammarö församling har under år 2018 bedrivit den öppna samtalsgruppen ”*Samtal kring bibeltexter*.” Syftet med denna verksamhet är att läsa och samtala kring kommande söndags predikotext(er) och på så sätt förbereda helgens gudstjänsttema, samt stärka kunskap och tro hos de enskilda deltagarna. Prästerna har fungerat som samtalsledare och deltagarna har främst utgjorts av kyrkvårdar. Träffarna har hållits på Hammars gård på tisdagar under terminstid. Antalet deltagare/träff har varierat mellan 2-6 personer och antalet träffar under året har uppgått till 39.

2.4 Diakonal verksamhet

Det diakonala arbetet bygger på mötet med den enskilda människan utifrån dennes behov. Diakoni - praktisk teologi - är en medmänsklig omsorg om den andre, där hon eller han befinner sig i livet. Möten och samtal är en stor och betydande del av församlingens diakoni.

Den diakonala verksamheten riktar sig till människor i utsatta livssituationer. Diakonal verksamhet utförs exempelvis genom hembesök, själavårdssamtal, verksamhet för daglediga och äldre, uppvaktningar/födelsedagskalas, sorgegrupp, verksamhet för flyktingar och invandrare samt nätverksarbete. Frivilligverksamheten är en viktig del i det diakonala arbetet. Ett mål är att minska ofrivillig ensamhet genom att erbjuda möten och mötesplatser. Under 2018, liksom under andra år, har möten skett på församlingsexpedition eller i kyrkor, genom hembesök, besök på sjukhus och äldreboenden. Många samtal har skett under promenader och ibland över en kopp kaffe på något café. Flera samtal har också förts via telefon. Under 2018 gjordes ca 125 diakonala besök med samtal utanför kyrkans lokaler. Möten med samtal har mestadels skett enskilt men ibland också i grupp. En dag i juni anordnades en församlingsresa till Värmskog med besök i kyrkan och på Café Liljenäs, som en del i att främja gemenskap för äldre församlingsbor.

Under 2018 har följande grupper varit aktiva som en del av den diakonala verksamheten:

2.4.1 Arbetskretsen

Gruppen har träffats varannan måndag, terminsvis. Det har hållits 15 träffar med 5-7 deltagare vid varje tillfälle. I arbetskretsen förs samtal om livet och tron, andakt hålls och medlemmarna bedriver ett arbete för hjälpverksamhet/välgörenhet genom lotteriförsäljning etc. På våren hölls en vårbasar i samband med påsken och vid vårterminens slut gjordes en utflykt till

Alsters Herrgård, tillsammans med arbetskretsen från Boda-Frykerud. Arbetskretsen hade under året 15 stycken registrerade medlemmar.

2.4.2 Frivilliggruppen

Församlingens ideella, de vuxna volontärerna, ingår i Frivilliggruppen. Gruppen har många olika uppgifter i församlingens liv och vardagsverksamhet. Frivilliggruppen har hjälpt till med bakning och servering i olika sammanhang. Deltagare i gruppen har sjungit på andakter och samlingar på Björkhagsgården. Gruppen har även ansvarat för matservering och gemenskap efter gudstjänster på annandag påsk och annandag jul. Allhelgonacaféet på Hammars gård har skötts av Frivilliggruppen, i samarbete med personal. Frivilliggruppen har också ordnat 75-årskalas och 80-plus kalas tre gånger under året, i samverkan med bland annat diakon.

Volontärer ur frivilliggruppen har ordnat frukost ihop med anställd vid 29 tillfällen och lunch vid 14 tillfällen. Vid utdelningen av julblommor har många deltagare i Frivilliggruppen tagit stort ansvar och delat ut ett flertal blommor. Frivilliggruppens volontärer gjorde under slutet av vårterminen en inspirationsutflykt där Mårbacka besöktes och lunch åts vid Nils Holgerssons värdshus. Vid jul åt frivilliggruppen ett gemensamt julbord med anställda och förtroendevalda på Abbes golfrestaurang där de tackades för årets arbetsinsats. Frivilliggruppen hade under året 24 stycken aktiva medlemmar.

2.4.3 Kringlorna

Kringlorna är en grupp ideella medarbetare som arbetar med att stödja utsatta barn i Hammarö församling. Kringlorna medverkar i ”Det stora barnkalaset”. De har ordnat julgransskakning och en skogsutflykt med korvgrillning hos Klippan (avdelning på Lillängsskolan för barn med särskilda behov). De har även bistått med hjälp till enskilda barn. Gruppen Kringlorna samlar in medel genom donationer, lotterier, försäljning och väffelcafé. Gruppen Kringlorna hade under året 7st aktiva medlemmar.

2.4.4 Gunnarskärsgården och Björkhagsgården

Under året har församlingens medarbetare (präst/diakon/assistent och kantor) besökt Gunnarskärsgården varannan torsdag för en andakt/gudstjänst. Varje måndag, med undantag för sommaren, har pedagog och diakon besökt Gunnarskärsgården och bjudit in till en stund med fika, gemenskap och ofta någon form av program. Björkhagsgården har fått besök av volontärer, musiker samt diakon en gång i månaden för sångstund och andakt. Björkhagsgården har också fått del av skapande diakonal verksamhet genom regelbundna besök av församlingens konstnär och diakon under vårterminen.

2.4.5 Tisdagsfrukost och Torsdax

Tisdagsfrukost: Frukost och gemenskap för daglediga i Skoghalls församlingshem.

Frivilliggruppen har ansvarat för Tisdagsfrukost varje vecka under terminstid i samarbete med assistent i församlingsarbetet. Frukosten erbjöds vid 29 tillfällen och totalt kom 550 besökare, d.v.s. i genomsnitt 19 personer per gång.

Torsdax: Lunch och gemenskap för daglediga. Efter en inledande andakt i kyrkan erbjuds lunch och gemenskap i församlingsarbetet. Frivilliggruppen har vidare ansvarat för Torsdax varannan vecka (2 gånger/månaden) under terminstid i samarbete med assistent i församlingsarbetet. Torsdax erbjöds vid 18 tillfällen och totalt kom 267 besökare, d.v.s. i genomsnitt 15 personer per tillfälle.

2.4.6 Cleveträffen/Trivselträffen

Varje tisdag förmiddag under vårterminen fanns representanter från Hammarö församling på Cleveträffen i Skoghalls centrum. Verksamheten på Cleveträffen riktar sig till daglediga och det bjuds gemenskap, samtal och fika. Varje vecka fanns också ett program med teman och aktiviteter. Under vårterminen kom ca 15-18 personer till Cleveträffen under de 19 tisdagar som verksamheten hade öppet. Inför höstterminen kunde församlingen inte längre använda lokalen Cleveträffen. Verksamheten flyttade då till Skoghalls församlingshem och bytte både dag, till onsdagar, och namn, till Trivselträffen. Under höstterminen har pedagog och diakon hållit i träffarna varje onsdag, 11 stycken, och antalet besökare har varit ca 12-15 personer per tillfälle.

2.4.7 Trivselträffar

Under året har trivselträffar hållits i samarbete med Hammarö kommun. Träffarna kan innebära gemenskap, andakt, servering och underhållning. Under 2018 ordnades musikframträdande i Skoghalls församlingshem med ca 40 deltagare samt skapande verksamhet över generationsgränserna på Lillängshamnens trygghetsboende tillsammans med barn ur församlingens barnverksamheter, ca 40 deltagare. Vidare ordnades sommarfika med musikquiz på Björkebo med ca 35 deltagare samt grötfest på Lillängshamnens trygghetsboende med ca 30 deltagare.

2.4.8 Sorgegrupp

En sorgegrupps funktion är att få hjälp att bearbeta sorgen efter en nära anhörig. Att tillsammans med präst/diakon i en grupp av andra sörjande få möjlighet att prata om sin nya livssituation kan vara ett stöd i en svår fas av livet. Under året har församlingen bjudit in till sorgegrupp vid ett tillfälle under hösten. Men till följd av för få anmälda startades ingen grupp under 2018.

2.4.9 Besöksgrupp

Under hösten/vintern påbörjades arbetet med att starta upp en besöksverksamhet med volontärer. Detta arbete fick medial uppmärksamhet i både tidningar och radio. Efter detta har 5 personer själva meddelat att de är intresserade av att ta emot besök och flera samtal har kommit från närstående till personer som av olika skäl har svårt att ta sig ut/till kyrkans lokaler.

2.4.10 Nätverk

Den diakonala verksamheten samverkar med Hammarö kommun, Equmeniakyrkan på Hammarö, Karlstad stift, och grannförsamlingarna i Karlstad pastorat. Exempel på samarbete är verksamheter på trygghetsboendet Lillängen och seniorboendet Björkebo. Tillsammans med representanter från Norrstrands församling har pilgrimsvandringar kring Hammars udde gjorts vid 4 tillfällen under 2018. En gång under våren i samband med firandet av Kristihimmelfärd, ca 25 deltagare, och 3 gånger under hösten, 4-6 deltagare varje gång.

2.5 Mission

Mission är kyrkans uppdrag och den kan vara både lokal och global. Som döpta är vi alla sända ut till våra medmänniskor och vi har till uppgift att sprida det glada och hoppfulla budskapet. Till den lokala missionen hör att arbeta för att behålla medlemmar, få tillbaka tidigare medlemmar och få nya medlemmar. Till den lokala missionen hör bl a utdelning av julblommor till medlemmar som fyllt 80 år eller mer (Blomsterfonden).

Den globala missionen handlar om omsorg om medmänniskan längre bort. Globala Gruppens uppgift är att arbeta för Svenska kyrkans internationella arbete, Svenska kyrkan i utlandet (SKUT), Fairtrade, miljö- och flyktingfrågor samt att stödja missionär Ulf Ekängens arbete i Tanzania. Gruppen har under året haft 9 protokollförda möten samt årsmöte. Globala gruppen består bl.a. av ombud för Svenska Kyrkans Internationella Arbete (ACT Svenska kyrkan) och Svenska kyrkan i utlandet. Gruppen bedriver upplysningsarbete om rättvis handel samt verkar för miljöfrågor. Gruppen har ett antal frivilliga resurspersoner som hjälper till vid olika tillfällen.

Under 2018 avsatte kyrkorådet 10.000 kr till Svenska Kyrkans Internationella Arbete, som ett första steg i det s k 1%-målet. Bidraget fördelades enligt följande: 5.000 kr till Sydsudan, 3.000 kr till Filippinerna samt 2.000 till katastrofhjälp i Haiti.

Exempel på genomförda aktiviteter:

- Aktiviteter i samband med Jul- och Fastekampanjerna samt SKUT:s arbete.
- Medverkat vid temagudstjänster med fokus på internationella frågor samt miljöfrågor.
- Kontinuerlig Fairtrade-försäljning.
- Deltagare från programmet ”Ung i världsvida kyrkan” har vid flera tillfällen berättat om Filippinerna resp. Brasilien.
- Ordnat en choklad- och kaffeprovningkväll tillsammans med Hammarö kommun.
- Deltagit i Karlstads kommuns Fairtradedag för att lyfta Kyrka för Fairtrade.
- Ordnat studiedag för anställda, förtroendevalda och volontärer i internationella frågor samt SKUT.
- Medverkat i Fikacaféet.

2.6 Ekumeniskt arbete

Hammarö församling har som tidigare år firat flera ekumeniska gudstjänster tillsammans med Lövnäskyrkan/Equemenia. Gudstjänsterna har ägt rum på Nyårsdagen i Skoghalls kyrka, på Kulturbygdens dag vid Skärgårdsmuseet (juni), på Johannes döparens dag (söndag efter midsommardagen) i Svenshults bygdegård och vid andra advent i Lövnäskyrkan.

3 Övrig kyrklig verksamhet

Nedan samlas verksamheter som församlingen bedriver i gränsområdet strax utanför den grundläggande uppgiften.

3.1 Skapande verksamhet

Målet med skapande verksamhet är att erbjuda olika typer av upplevelser samt aktiviteter för allmänheten kopplat till kyrkans verksamhet.

- Skolklasser erbjuds kyrkopedagogisk verksamhet (åk 3. genom Kulturgarantin och andra klasser efter önskemål). Under året togs 19 st årskurs 3-klasser, ca 450 elever, emot i Hammarö kyrka på temat ”*kulturarv/medeltid*”. Syftet var att öka kunskapen om sin hembygd, om medeltiden samt Hammarö kyrka. Elevutställning efter kyrkobesök.
- Utställning på Hammars gård och Pilgrimskapellet. Sommarutställning Hammars gård med broderier av Solveig Nyström. I Pilgrimskapellet visades en utställning med tema ”Pilgrimens hatt”. Kyrkopedagogiskt material i form av en väska med ”Titta och hitta i Hammarö kyrka” material fanns i vapenhuset under sommaren att använda för besökare på egen hand. På Kulturarvsdagen i september genomfördes en personhistorisk kyrkogårdsvandring tillsammans med museipedagogen Kristel Brynskog på Skärgårdsmuseet.

- Lördagar i ateljén. Broderi/målerigrupp, 5 träffar under året.
- Skapande verksamhet på äldreboende under terminerna. Från mars-juni besöktes Björkhagsgården cirka varannan vecka.

Kreativa bloggen - Den skapande verksamheten kan följas genom text, bild och film på <https://kreativahammaroforsamling.blogspot.se>

3.2 Pilgrimsleden

Vid några tillfällen per år erbjuds vandring längs pilgrimsleden. Antal vandringar och antal deltagare 2018; 4 vandringar, 1 på Kristi himmelfärds dag och 3 under höstterminen. Totalt deltog 46 personer vilket ger 8,5 deltagare/tillfälle.

3.3 Övrig musikverksamhet

Sommarmusik: I juli månad anordnades, på Hammars gård och i Hammarö kyrka, sommarmusikcafé på torsdagskvällar med varierande musikprogram. De fyra torsdagarna hade totalt 521 besökare. Den frivilliga kollekten, som togs upp, gick till Gudrun Schedin-Ramströms stipendiefond.

Hammarönoten: Cirka fyra torsdagskvällar varje termin anordnas församlingsaftnar med musikunderhållning, allsång, kaffeservering och en avslutande andakt på Hammars gård. Från vårterminen 2019 ges Noten även i Skoghalls församlingshem/kyrka. Dessa kvällar erbjuder gemenskap i en välkomnande miljö. Under årets 7 tillfällen deltog 279 personer.

3.4 Kyrkans sommarcafé på Hammars gård

Cafét har haft öppet onsdag till söndag under v 26-32. I cafét arbetar en vuxen ansvarig tillsammans med fyra ferieungdomar per period (2 perioder). Cafét är en mötesplats alldeles invid kyrkan och kan ses som en del av församlingens diakoni och mission. Målet med caféverksamheten är att erbjuda en plats för alla åldrar samt vara en ingång till annan kyrklig verksamhet. Under de 35 dagar som cafét hade öppet uppgick det totala antalet besökare till 5269 personer, det vill säga cirka 150 besökare per dag. Som en del i att vara sommarkyrka/vägkyrka håller Hammarö kyrka, Mariakapellet samt Pilgrimskapellet öppet dagligen från maj till augusti.

3.5 Miljöarbetet 2018

Församlingen ska arbeta för en miljömässigt hållbar utveckling i alla verksamheter. Under året har kyrkogårdsförvaltningen gjort specifika satsningar:

- Den tredje och sista komposten vid kyrkogårdsförvaltningen är startad.
- Ängarna och ringarna är helt slagna med lie för första gången.
- Den första gravstenen för återanvändning har lämnats ut för omgravning.
- Förvaltningen har bytt ut en bensintrimmer mot en batteritrimmer.

3.6 Kyrka för Fairtrade

Hammarö församling är diplomerad Kyrka för Fairtrade. Församlingen medverkar bland annat på detta sätt till en mer hållbar utveckling i fattiga delar av världen. Barn och unga i Hammarö församling undervisas om Fairtrade. Fairtradeprodukter uppmärksammas och säljs i samband med en del verksamheter på Arken, vid gudstjänster samt på Café Hammars gård.

3.7 Studiecirkel och föreläsningar

Våren 2018 hölls en studiecirkel med Karin Johannessons bok "Reformationen i fem rum" samt "Frihet, jämlikhet, reformation - 500 år med Luther" av Per Svensson. Cirkeln hade 3 träffar och totalt 6 deltagare.

Under hösten startade cirkeln "Kvinnor i Bibeln" vars syfte var att öka kunskapen om Bibelns spännande värld och locka till kreativitet hos deltagarna. Aktiviteterna innehöll bl.a. läsning, skriva egna berättelser utifrån Bibeltexten, måla samt göra reliefer i lera. Kvinnornas berättelser har relaterats till vår tid och till våra egna liv för att göra Bibelkunskapen relevant och inspirerande. Det var totalt 9 deltagare vid 5 tillfällen.

4 Krisberedskap

4.1 POSOM – Psykiskt och socialt omhändertagande

POSOM står för psykisk och social omsorg vid olyckor och katastrofer. POSOM är en ideell organisation som stöttar drabbade och anhöriga med krisstöd. Hammarö församling har en representant i nätverket POSOM Karlstadsregionen vilket ger möjlighet till både kunskapsinhämtning, kunskapsförmedling på hemmaplan samt stöd vid krissituationer. Under året har flera möten i POSOM genomförts där olika krissituationer tagit upp efter att medarbetare har kallats ut i krissituationer. En utbildning i hur man kan arbeta preventivt mot suicid har också getts.

5 Styrning och ledning

5.1 Styrningsfunktionen – förtroendeorganisationen

Hammarö församling, som organisation och verksamhet, regleras av lagstiftning och förordningar, kollektivavtal, inomkyrkliga regelverk som Kyrkoordningen (KO), Svenska kyrkans bestämmelser, Församlingsinstruktion, medelsförvaltningspolicy och barnkonsekvensanalys.

2018 var andra verksamhetsåret i mandatperioden. Kyrkofullmäktige och kyrkoråd samt arbetsutskott, kyrkogårdsutskott och fastighetsutskott har haft regelbundna möten och arbetat med olika frågeställningar och beslut. Församlingens högsta beslutande organ är kyrkofullmäktige vilka har sammanträtt i maj och under november månad. Kyrkorådet, församlingens styrelse, har haft 11 sammanträden under året. Utskotten har haft möten regelbundet; arbetsutskottet inför varje kyrkoråd.

5.2 Ledningsfunktionen

Kyrkoherden leder allt arbete i församlingen och är också ledamot i kyrkorådet. I ledningsfunktionen ingår också kyrkogårdschef och kamrer/ekonom vilka ansvarar för begravningsverksamhet och församlingens ekonomi. De tre funktionerna utgör församlingens ledningsgrupp. I ledningsgruppen har även ingått arbetsledande vaktmästare under delar av 2018. Ledningsgruppen är en arbetsgrupp som träffas regelbundet och arbetar med både strategiska frågor och löpande verksamhet.

6 Stödande verksamhet

Här återfinns kansli med funktionerna kanslist, ekonomiassistent/löneadministratör, informatör och ekonom, samt viss del av vaktmästeri.

6.1 Församlingsexpedition/Kansli

Församlingsexpeditionens uppgift är att möta och hjälpa församlingsbor som önskar lämna minnesgåvor, boka begravningar, dop och vigslar. Expeditionen/Kansliet är också stödfunktion till de olika verksamheterna; både till personal och förtroendevalda. På kansliet hanteras löner och arvoden för anställda, förtroendevalda, uppdragstagare och timanställda. Kansliet bereder underlag till de förtroendevalda samt hanterar ett hundratal arrenden vad gäller avtalshantering, markfrågor, överlåtelse med mera.

Under 2019 (mars månad) övergår församlingen till elektronisk fakturascanning (leverantörsfakturor). En riktning mot GAS (gemensamt administrativt system) har inletts genom att församlingen sedan hösten 2018 anlitar stiftets servicebyrå för bokslutsarbete. För att få en tryggare lönehantering finns en riktning mot att också här gå mot GAS under 2020.

6.2 Information

Det informativa arbetet i församlingen handlar om både extern och intern kommunikation. Kommunikationskanaler är det personliga mötet, webbplats/intranät, dagspress (annonsering och proaktiva insatser), affischering, direktutskick, sociala medier, riktade tidningar, verksamhetskatalog (i samarbete med Karlstad pastorat) och kommunens informationskanaler. Webbplatsen ska vara navet för församlingens information. Den uppdateras regelbundet och ger en övergripande bild av verksamheten, också genom fotodokumentation.

Under 2018 annonserades gudstjänster och andra arrangemang i Hammarönytt, som ges ut en gång i månaden. Vidare annonserades i KH-aktuellt inför storhelger samt riktad annonsering (musik/dop/vigsel). I NWT/VF annonserades inför större händelser som påsk, allhelgona, jul samt speciella evenemang.

6.3 Vaktmästeri

Vaktmästeriet har medverkat vid, gudstjänster, begravningar, dop, vigslar, konfirmationer, musikcaféer, guidningar samt visningar av församlingshem. Vaktmästarna har fortbildats inom säkerhet, brandskydd och fastigheter. I arbetet har ingått lokalvård, fastighetsunderhåll, hämtningar, transporter och inköp. Under våren gick en vaktmästare i pension och en ny vaktmästare anställdes.

6.3.1 Fastigheter

Till församlingens fastigheter räknas de som inte ingår i begravningsverksamheten. Vård- och underhållsplanering (VUP) genomförs årligen i samverkan med Karlstad stift. Alla ålagda besiktningar gjorda. Fastighetsutskottet har under året träffats regelbundet.

Arken: Ny vikvägg uppsatt i stora salen under vecka 4. Målning av väggar i kapprum vid entré, korridor lilla kapprummet samt köket. Alla köksluckor målade i ny färgnyans, muren runt eldstaden har fått ny puts. Nya klädhängare har satts upp i båda kapprummen. Ytterbelysningen runt parkeringen utbytt till LED-armatur.

Hammarö kyrka: Målning och renovering av kyrkans fönster, dörrar samt fasad genomfördes under april-oktober. Samtliga nitrogentuber tömda efter fel i källaren. Nya beställdes och installerades av Mari-Off, som även gjorde en stor genomgång av hela systemet i september.

Skoghalls kyrka: Nytt styrsystem för uppvärmning installerades och driftsattes under våren, för kyrksalen, musiksalen samt församlingshemmet. Kyrksal: nya bänkdynor samt fotokanon installerades under hösten. Församlingshem: akustikplattor sattes upp i taket samt nya LED armaturer. Väggar ommålade samt brandsskyddsörr uppsattes mot kyrkan.

Mariakapellet: Nytt låssystem har installerats med tagg och kod. Kistrummets väggar tvättades och golvet målades. I bisättningsrummet målades tak, väggar och golv.

7 Begravningsverksamhet

All verksamhet som faller under begravningsverksamhet finansieras av begravningsavgiften som är en avgift för samtliga medborgare i Sverige. Här återfinns gravsättning och kyrkogårdsskötsel, fastigheter, maskiner och mark samt administration och ledning.

7.1 Kyrkogården

Utöver det löpande arbetet har följande projekt pågått på församlingens kyrkogårdar:

- Södra kyrkogården: Muren renoverades mellan mars till juni. Gravstenssäkringen är nästintill klar. Ny provtryckningsperiod påbörjas 2019. Pumpen till bevattningsanläggningen renoverad samt lagning av läcka. I kvarter 1 är Tujahäckarna borttagna och nya är planterade.
- Swecos kartprogram är utbytt till Eniacs kartprogram och de gamla kartorna är konverterade.
- Fiber är installerat i personalbyggnaden, verkstan och Mariakapellet.
- Ett pilträd vid minneslundan tog skada vid en storm och har tagits ner. Den första hela ängsslåttern på Västra kyrkogården gjordes.
- De gamla slangarna till pumphuset från sjön togs upp och kasserades.
- Kylrummet i Mariakapellet är målat.
- En ny godkänd gravstämp är inköpt. Två stycken batteritrimmer inköpta.
- Under året har förvaltningen haft 144 stycken gravsättningar varav 11 kistgravar, 42 urngravar, 17 gravsatta i askgravlund och 74 gravsatta i minneslund. Kyrkogårdsförvaltningen har haft ca 500 stycken beställda skötselåtaganden på gravplatser.
- Fortbildning under året har bl.a. varit ”heta arbeten” samt administrativa fortbildningar. En anställd har påbörjat en utbildning för diplomerat kyrkogårdsarbete som sträcker sig över 1,5 år fördelat på 6 tillfällen. Kyrkogårdsutskottet har haft 6 sammanträden under året.

8 Slutord

Vi har lämnat 2018 bakom oss. Nya möten väntar detta år. Vi får finnas för varandra, både i det lilla och i det stora. Vi får vara kyrka.

”Leva i världen omvänd till verklighet, vänd mot Guds framtid följd av hans trofasthet. Mörkret du möter aldrig i ensamhet. Blott i det öppna ligger din möjlighet.”
Ur psalm 90, Svenska Psalmboken, text av Britt G Hallqvist.

Regina Piscator, kyrkoherde